

Grundläggande granskning Hälso- och sjukvårdsnämnden, 2022

Revisionsrapport nr 24 2022

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Johan Magnusson, 010-8314060, johan.magnusson@regionvarmland.se
Datum	2023-03-30
Diarienummer	Rev/23021
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Bakgrund	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning.....	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Metod.....	6
2. Granskningens resultat.....	7
2.1 Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?.....	7
2.2 Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?	8
2.3 Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen? Fel! Bokmärket är inte definierat.	
2.4 Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?	9
2.5 Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?	9
3. Sammanfattande revisionell bedömning	9
Bilaga - Resultatsammanställning för Hälso- och sjukvårdsnämnden	10

1. Bakgrund

Regionens revisorer ansvarar för att genomföra en årlig granskning av samtliga verksamheter. Utifrån detta uppdrag och ansvar har regionens revisorer utarbetat dokumentet "Granskningsstrategi" i vilket beskrivs de områden som revisorerna främst ska fokusera på under innevarande mandatperiod. Den årliga granskningen omfattar grundläggande granskning, fördjupad granskning samt granskning av årsredovisning och delårsrapport.

Den grundläggande granskningen handlar bland annat om den uppbyggnad som nämnderna har för att uppnå en fullgod styrning, uppföljning och kontroll. Revisorerna ska i den grundläggande granskningen bedöma om förutsättningar för tillräcklig intern styrning och kontroll finns, samt om det fungerar i praktiken.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet är att utifrån en översiktlig granskning bedöma om Hälso- och sjukvårdsnämnden har en tillräcklig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Utifrån syftet ska följande revisionsfrågor besvaras:

1. Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?
2. Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?
3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?
4. Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?
5. Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

1.2 Avgränsning

Granskningen omfattar Hälso- och sjukvårdsnämnden.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Revisionskriterierna kan ofta hämtas från lagar och förarbeten eller interna regelverk, policyer och fullmäktigebeslut. Revisionskriterierna kan också ha sin grund i jämförbar praxis. Granskningens revisionskriterier utgörs huvudsakligen av Kommunallag (2017:725), nämndplan och

mätplan för 2022, regionplan 2022, flerårsplan för 2022 – 2024 samt nämndens reglemente.

Allmänt om nämnders uppdrag

För samtliga nämnder i Region Värmland gäller *Allmänna bestämmelser för styrelsen och övriga nämnder*, fastställd av Regionfullmäktige.

Av 6 kap. 44 § kommunallagen (KL) framgår att fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer. Reglementena redovisar de formella bestämmelserna för Region Värmland och beskriver ansvar, uppgifter och arbetsformer för respektive nämnd. Reglementena består av två delar, med undantag av reglemente för revisionen och de gemensamma nämnderna. En del avser allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder. En del avser varje nämnds särskilda ansvar och uppdrag.

Hälso- och sjukvårdsnämndens uppdrag

Enligt Hälso- och sjukvårdsnämndens reglemente ska nämnden utöva ledning av Region Värmlands hälso- och sjukvård i enlighet med 7 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Nämnden ska utöva ledningen av folktandvården i enlighet med 11 § tandvårdslagen (1985:125) samt ledningen av Region Värmlands samlade insatser enligt 22 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Nämnden är således tillika tandvårdsnämnd samt nämnd för Region Värmlands verksamhet enligt LSS. Nämnden ska även utöva ledningen av Regionservice.

Huvudmannaansvar, Region Värmland är huvudman med ansvar att erbjuda hälso- och sjukvård enligt 2 kap. 2 § HSL. Hälso- och sjukvårdsnämnden ska ansvara för de uppgifter som följer av Region Värmlands ansvar som huvudman.

Vårdgivaransvar, Hälso- och sjukvårdsnämnden ska ansvara för de uppgifter som följer av att Region Värmland är vårdgivare enligt hälso- och sjukvårdslagen och tandvårdslagen med tillhörande författningar.

Nämndens uppgifter

- Planera hälso- och sjukvården samt tandvården ur ett övergripande befolkningsperspektiv och därvid samverka med samhällsorgan, organisationer och vårdgivare.
- Följa upp verksamheten och ekonomin och redovisa därmed förknippade rapporter (bland annat prognoser, delårs- och årsbokslut) till regionstyrelsen.
- Samverka med andra huvudmän i fråga om planering av regionsjukvården.
- Utarbeta förslag till budget och ekonomisk flerårsplan inom de av fullmäktige fastlagda ramarna.
- Besluta om årlig nämndplan för nämndens verksamhetsområde.

- Ansvara för vårdvalsystem inom primärvården inklusive framtagande av förslag till förfrågningsunderlag (krav- och kvalitetsbok).
 - Ansvara för upphandling av vårdvalssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem.
 - Ansvara för ersättningssystemen i enlighet med lagen om ersättning för fysioterapi samt lagen om läkarvårdsersättning.
 - Ansvara för ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete inom hälso- och sjukvården.
 - Delta i den övergripande planeringen av investeringar inom hälso- och sjukvården samt samråda med berörda verksamheter inom hälso- och sjukvården om förslag till specificerade investeringsobjekt, utarbeta yttrande över och prioritera investeringsförslag.
 - Utse smittskyddsläkare enligt smittskyddslagen (2004:168) som verkar på uppdrag av hälso- och sjukvårdsnämnden i frågor som inte gäller myndighetsutövning.
 - Avge yttranden, utlåtanden och skrivelser inom ramen för nämndens ansvarsområde.
-
- Samordna Region Värmlands insatser inom de samordningsförbund som, enligt lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser, inrättats tillsammans med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och berörda kommuner.
 - Bereda ärenden till regionfullmäktige inom nämndens ansvarsområde.
 - Inom nämndens ansvarsområde verkställa regionfullmäktiges beslut.
 - Verka för forskning och utveckling inom nämndens sakområden.
 - Svara för frågor om hållbar utveckling inom nämndens sakområden.
 - Svara för internationella frågor inom nämndens sakområden. Ansvar personal
- Nämnden ansvarar också för personalen inom sitt verksamhetsområde.

1.4 Metod

Granskningsinsatsen består i att följa nämndens protokoll med tillhörande handlingar. Revisorernas presidium har träffat nämndens presidium och fört en dialog om nämndens uppdrag, ansvar och interna kontroll m. m.

2. Granskningens resultat

2.1 Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa i sin nämndplan?

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde vid möte 22-02-01 en nämndplan inklusive mätplan för år 2022 utifrån Regionfullmäktiges Regionplan 2022. Nämndens mål är: *bästa vårdkvalitet* och *tillgänglig vård*. Målen bidrar till samtliga Region Värmlands effektmål men framför allt till effektmålen trygga och nöjda invånare samt god, jämlik och jämställd hälsa.

I mätplanen anges att, begreppet *vårdkvalitet* kan beskrivas som graden av måluppfyllelse i vårdarbetet. Vårdkvalitet uppnås genom flera samverkande delar i vården och regionen har valt att lyfta följande områden: *Personcentrerad vård, Patientsäker vård, Vård på rätt vårdnivå, Förebyggande och hälsofrämjande vård* samt *Kunskapsbaserad vård och forskning*.

Mätplanen anger hur de ovan nämnda områdena ska följas upp genom redovisning utifrån måttatta indikatorer respektive aktivitetsredovisningar.

I mätplanen anges att nämndens mål är att verka för att uppnå en vård utan köer, en *tillgänglig vård*. En tillgänglig vård innebär att vården är lätt att komma i kontakt med och att insatser ges inom rimlig tid. Region Värmland har valt att beskriva arbetet med *tillgängliggjord vård* på följande sätt. Genom våra arbetsätt ökar vi den faktiska och upplevda tillgängligheten till vård. Detta sker genom fortsatt utveckling av digitala tjänster och möten, utveckling av sjukvårdens kontaktsystem, produktions- och kapacitetsstyrning, bättre samverkan och nyttjande av privata vårdgivare, fortsatt arbetsväxling och arbetsfördelning mellan professioner och genom medskapande patienter.

Mätplanen anger hur målet tillgänglig vård ska följas upp genom redovisning utifrån måttatta indikatornivåer respektive aktivitetsredovisningar.

Delårsrapportens helårsprognos visade för Hälso- och sjukvårdsnämnden ett samlat underskott på 481,1 miljoner kronor. Det prognosticerade underskottet angavs bero främst på kostnader för anställd personal som inte varit fullt finansierade, satsningar på sjuksköterskor inom 24/7-verksamhet och ökade kostnader för inhyrd personal. Därutöver tillkommer arbetet med kökortningsinsatser för vård och behandling som anstått under pandemin.

I årsredovisningen redovisade Hälso- och sjukvårdsnämnden ett underskott jämfört med budget på 235 miljoner kronor. Orsakerna till det negativa resultatet angavs vara de samma som angavs i delårsrapporten.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansökte i mars 2022 om att kunna överskrida 2022 års budgetram med upp till 25 miljoner kronor för prioriterade områden i nämndplanen, som relaterar till återställnings- och omställningsåtgärder efter coronapandemin och som trots omprioriteringar inte bedöms inrymmas inom budgetramen. Regionstyrelsen beviljade nämndens ansökan.

I juni 2022 ansökte nämnden om att kunna överskrida 2022 års nettokostnadsram med upp till 200 miljoner kronor för följande prioriterade områden. Vilket angavs vara främst fortsatt arbete med återhämtning av den uppskjutna vården efter Covid-19 pandemin och omställning till God och nära vård. Regionstyrelsen beviljade nämndens ansökan.

2.2 Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

I Hälso- och sjukvårdsnämndens nämndplan anges regler för hur uppföljning ska ske. Nämnden ges löpande rapportering avseende verksamhet och ekonomi vid nämndens sammanträden. Under 2022 har visst fokus legat på Nära Vård.

Ett antal fördjupade granskningar avseende hälso- och sjukvård har genomförts av revisorerna. Hälso- och sjukvårdsnämnden har besvarat de frågor som revisorerna ställt utifrån de iakttagelser och rekommendationer som framförts i granskningarna. I vissa fall har även nämnden angett att de ämnar vidta åtgärder utifrån rekommendationerna.

2.3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?

Region Värmlands reglemente för intern kontroll anger att Regionstyrelsen ansvarar för att årligen fastställa en intern kontrollplan som innehåller regionövergripande kontrollmoment. Nämnderna ska utifrån egen riskbedömning besluta om egna kontrollmoment vid sidan av den regionövergripande kontrollplanen.

Inför 2022 har Hälso- och sjukvårdsnämnden utfört riskbedömning avseende nytt reglemente samt nämndens måluppfyllelse. Internkontrollplanen prioriterar de risker som i riskbedömningen fått högst riskvärde och innehåller en planering för mätning och uppföljning av alla kontrollmoment under året. Identifierade risker med högst riskvärde kommer att redovisas i fördjupningar till nämnden. Högsta riskvärden identifierades inom resultatmålet Tillgänglig vård och effektmålen Hållbar organisation, hållbart arbetsliv - kompetensförsörjning, samt ekonomi i balans.

Hälso- och sjukvårdsnämnden fastställde internkontrollplan för 2022 vid möte 2022-02-01.

Hälso- och sjukvårdsnämndens internkontroll för 2022 består av:

Mätplan, som beskriver indikatorer och prioriterade aktiviteter, vilka bidrar till nämndens mål.

Lägesrapporter som beskriver helheten och som kompletterar mätplan. Redovisas

genom punkten hälso- och sjukvårdsdirektören informerar.

Baserat på nämndens riskbedömning redovisas fördjupningar med analys och åtgärder.

Månadsrapport (ppt) med tjänsteskrivelse utifrån hälso- och sjukvårdsnämndens mätplan.

Delårsrapport efter andra tertialet.

Årsredovisning efter 2022.

Nämnden har vid sina sammanträden följt upp den interna kontrollen i enlighet med 2022 års internkontrollplan.

2.4 Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

Utifrån en översiktlig granskning av nämndens protokoll, är vår bedömning att nämndens beslut ryms inom dess befogenheter, i enlighet med det av regionfullmäktige fastställda reglementet.

2.5 Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

Utifrån denna översiktliga granskning bedömer vi att nämnden har en ändamålsenlig beslutsformalia. Nämndens samtliga protokoll är justerade inom 14 dagar och anslagna inom gällande tidsramar.

3. Sammanfattande revisionell bedömning

Vi bedömer, utifrån en översiktlig granskningsinsats, att Hälso- och sjukvårdsnämnden har en ändamålsenlig styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten.

Av protokollen framgår att nämnden vid sina möten fått löpande rapportering i enlighet med nämndplan, mätplan och internkontrollplan.

Bilaga - Resultatsammanställning för Hälso- och sjukvårdsnämnden

1. Har nämnden tolkat mål och uppdrag från fullmäktige (avseende både verksamhet och ekonomi) och brutit ned dessa till styr signaler för verksamheten?

Kontrollpunkter

1.1 Har nämnden fastställt en nämndplan i enlighet med anvisningarna i regionplanen och Allmänna bestämmelser för styrelse och nämnder?

1.2 Vilka planer och/eller mål har nämnden beslutat om i övrigt?

1.3 Vilka uppdrag till regionstyrelsen har nämnden beslutat om i övrigt?

Resultat/Bedömning

Nämnden har fastställt en nämndplan och mätplan för år 2022 (§12 2022-02-01).

Bland de målområden som nämnden har fokuserat på kan nämnas: Personcentrerad vård, Patientsäker vård, Vård på rätt vårdnivå, Förebyggande och hälsofrämjande vård samt Kunskapsbaserad vård och forskning. Vården ska också vara tillgängliggjord

Under 2022 har Hälso- och sjukvårdsnämnden inte beslutat att uppdra något specifikt till Regionstyrelsen. Däremot har nämnden föreslagit RS att besluta i olika frågor, bland annat att ge Regiondirektören uppdrag att lämna fullmakt till upphandlare teckna hyresavtal för bl.a. Folktandvården.

2. Har nämnden beslutat om uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt hanterat eventuella avvikelser i resultatet?

Kontrollpunkter

2.1 Vilka krav ställer nämnden på uppföljning och rapportering?

2.2 Uppfyller rapporteringen nämndens krav?

Resultat/Bedömning

Lägesrapporter som beskriver helheten och som kompletterar mätplan. Redovisas genom punkten hälso- och sjukvårdsdirektören informerar.

Redovisning av fördjupningar med analys och åtgärder, baserade på nämndens riskbedömning.

Månadsrapporter utifrån hälso- och sjukvårdsnämndens mätplan. Häri ingick även rapportering med anledning av coronapandemin.

Delårsrapport efter andra tertiet.

Årsredovisning efter 2022.

Nämndens arbete har följts upp och rapporterats enligt vad som anges i nämndplanen.

3. Har nämnden en övergripande process för den interna kontrollen?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
3.1 Har nämnden beslutat om en plan för uppföljning av den interna kontrollen utifrån en bedömning av risk och väsentlighet?	Nämnden har fastställt en internkontrollplan för år 2022. (HSN 220201 § 12)
3.2 Har resultatet av den interna kontrollen redovisats till nämnden i enlighet med nämndens beslut?	Nämnden har vid sina sammanträden följt upp den interna kontrollen i enlighet med 2022 års internkontrollplan.

4. Har nämnden fattat beslut inom ramen för sina befogenheter?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
4.1 Ryms nämndens beslut inom delegationen/uppdraget från fullmäktige?	Inga avvikelser har noterats.
4.2 Har nämnden tagit enskilda beslut av särskild vikt som bör uppmärksammas?	<p>Flera beslut avseende Nära Vård, t.ex. försöksverksamheten tillsammans med kommunerna i västra Värmland, där man ska utreda hur nya arbetssätt behöver utformas och hur resurser ska fördelas.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsnämnden har även under år 2022 tagit ett antal beslut som rör God och nära vård.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsnämnden har under året vid två tillfällen ansökt om att kunna överskrida 2022 års nettokostnadsram med 25 respektive 200 Mnr</p>

5. Har nämnden en ändamålsenlig beslutsformalia?

Kontrollpunkter	Resultat/Bedömning
5.1 Rapporteras delegationsbesluten till nämnden?	Ja, delegationsbeslut/delegeringsbeslut har rapporterats/redovisats vid nämnden samtliga möten förutom mötet den 22/11 2022.
5.2 Har nämndens protokoll justerats senast fjorton dagar efter sammanträdet? Har nämndens protokoll anslagits på den elektroniska anslagstavlan?	Nämndens protokoll har justerats inom 14 dagar och anslagits senast 1 dag efter justering. Vissa av nämndens protokoll innehåller paragrafer som direktjusterats.
5.3 Är anslagsbevisen korrekt utformade avseende fristen för anslagens nedtagande?	Framgår tydligt på regionens hemsida att "Anslag är ett besked om att ett beslutsprotokoll är justerat, och att överklagandetiden för de beslut som tagits börjar löpa. När överklagandetiden på tre veckor är slut har besluten i anslaget vunnit laga kraft vilket innebär att de inte längre går att överklaga."

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämndernas verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av sju revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
